

Kenniscentrum

DAG!

In nummer 7 (7 april 2009) o.a.:

Kennis DAG delen Web 2.0

Nieuws van de Kennisbank

**Wie wordt de voorlees-
kampioen van Fryslân 2009?**

**Kennisdagdeel 'Tweetalig
opvoeden in de bibliotheek'**

Friese boeken op cd

Cultuurkaart van Friesland

Fertel & Foarlês Festival 2009

Kennis DAG delen Web 2.0

"We zijn nu definitief allemaal met elkaar in gesprek" aldus Lykle de Vries van De Ondernemers BV, <http://www.deondernemers.nl>. Hiermee vat hij samen wat web 2.0 is. In de periode voor web 2.0 kon je vooral kijken (etalage) op internet. Nu zijn de sites meer marktkramen (actief) en is het internet de marktplaats. De Vries deelt de gebruikers in groepen in. Tot twintig jaar is de net generatie. Twintig tot dertig de net niet generatie en vanaf dertig de niet net generatie. De boodschap van De Vries kent vervolgens drie verhaallijnen:

1. Van Blog naar invloed

Web 2.0 is communicatie 2.0: vanaf je eigen website kun je een netwerk creëren. RSS is de beste luistertool, jij zoekt de informatie niet, de informatie komt naar jou.

2. Van orde naar chaos

Door trefwoorden te koppelen aan de informatie (tagging) schep je orde. Door te taggen hou je overzicht in je favorieten bij, bijv. Delicious. En je kunt met elkaar delen! Er zijn veel online mogelijkheden om documenten te delen, Ning, Google Docs en Basecamp, je kunt altijd spelregels instellen.

3. Kletsen met je klant

"Markten zijn gesprekken". "Klanten zijn geen doelgroepen". Wij weten niet wat de klant wil.... De Vries noemt als voorbeeld de groep nul tot twintig. Deze leeftijdsgroep filtert makkelijk informatie, zo lezen zij nooit affiches. 'Kletsen' kan via o.a. Hyves, Blogger, Wordpress, Facebook, Skype, Ning, Youtube, Twitter en Flickr. Kunnen we nu al vanaf iedere pc met elkaar communiceren, de volgende stap is de mobiele revolutie.

Na de pauze vertelt Jan de Wit over de ontwikkeling van www.ontdekdebieb.nl. Er komt een zoekbalk bovenaan de website, een directe toegang tot de catalogus. Er is een Flashmodule in de maak zodat er minder gescrolled hoeft te worden. Jan de Wit wijst ons er op dat de structuur van de site goed moet zijn en dat dit niets te maken heeft met web 2.0. De site aanpassen aan de laatste huisstijl heeft geen prioriteit.

Bij noviteiten moeten we ons blijven afvragen: "wil de klant dit?"

Akkelien Bruinsma Bibliotheek Bolsward



Nieuws van de Kennisbank

Reacties

Wilt u reageren op een document in de Kennisbank? Dat kan. In de volledige documentweergave ziet u onderaan 'Nieuwe reactie' staan. Klik daarop en u kunt uw reactie invoeren. Reactie op reactie is mogelijk, maar ook kan een nieuwe reactie geplaatst worden. Op deze manier wordt een discussie op gang gebracht over een bepaald document en wordt kennis gedeeld. Een en ander wordt uitvoerig beschreven in de handleiding. Reacties worden niet meegenomen bij een zoekopdracht.

Een andere manier om te reageren is een memo 'plakken' op een document. Klik daartoe op het betreffende icoon rechtsboven in de volledige documentweergave. Op een dergelijke notitie kan niet worden gereageerd. Wel kunt u in 'Uitgebreid zoeken' het zoeken naar memo's aanvinken. Ook deze methode wordt beschreven in de handleiding.

Nieuw in de Kennisbank

Hieronder vindt u een opsomming van de nieuw toegevoegde documenten. U kunt ze vinden op <http://xs.bfrl.nl/> als u inlogt met uw gebruikersnaam en wachtwoord.

HRM

- Arbo-structuur BSWF

Kennismanagement / Bibliotheekvernieuwing

- Relevant voor de klant – Strategie en beleid van de Stichting Openbare Bibliotheken Noordoost Fryslân voor de jaren 2009 – 2012
- Relevant voor de klant – Strategie en beleid van de Stichting Openbare Bibliotheken Noordoost Fryslân 2009 – 2012 – Samenvatting
- Productverslag 2008 Bibliotheekservice Fryslân
- Overzicht Portefeuillehouders BSF en Clusters, versie 24 maart 2009

Jeugd- en Schoolbibliotheekwerk:

- Flyer: 'Koeienbluf' – Toneelvoorstelling van Theater 'De Appelboom' in het kader van de kinderboekenweek 2009
- Voorstelling Kinderboekenweek 2009: 'Een Ober van Nix' – Aankondiging
- Voorstelling Kinderboekenweek 2009: 'Een Ober van Nix' – Impressie
- Cursus 'Oordelen over kinderboeken'
- Familievoorstelling 'Liedjes uit de oude snoepdoos' voor de Kinderboekenweek 2009 (7-17 oktober 2009), thema: Eten en snoepen in kinderboeken
- Familievoorstelling 'Brievenbusgeheimen' voor de Kinderboekenweek 2009 (7-17 oktober 2009), thema: Eten en snoepen in kinderboeken

Nieuwsbrieven:

- Nieuwsbrief voor de toekomst, nr. 15
- Nieuwsbrief voor de toekomst, nr. 16
- Nieuwsbrief voor de toekomst, nr. 17
- Nieuwsbrief voor de toekomst, nr. 18
- Twee URL's voor het opvragen van de nrs. 1-14 van Nieuwsbrief voor de toekomst
- Nieuwsbrief Bibliotheekservice Fryslân BSF nr. 5, 2009
- Nieuwsbrief Bibliotheekservice Fryslân BSF nr. 6, 2009



- Nieuwsbrief Nieuw Bibliotheekwerk, nr. 1/2, jaargang 9, januari/februari 2009
- Nieuwsbrief Nieuw Bibliotheekwerk nr. 3, jaargang 9, maart 2009
- Súdwester - maart 2009 plus bijlage: Flyer Beginpunt

Contactpersoon: Roelf Oving, e-mail: r.oving@bfrl.nl, tel.: 058-2847728



Zoek&boek

Na een opleving in februari lichte terugval in maart

Mogelijk door promotiewerk van onze ambassadeurs was er in februari een stijging van het maandelijks aantal zoek & boek aanvragen. Helaas zakte het in maart weer even terug in de Friese cijfers. Dat het ook anders kan blijkt wel in Flevoland; waar aanvragen binnen de provincie per 1 maart nu gratis zijn en voor buiten de provinciegrenzen € 2,50. Een verschil van bijna 1500 aanvragen!

Contactpersoon: Henk Jonker, e-mail: h.jonker@bfrl.nl, tel.: 058-2847713

Het overzicht:

Provincie	Ingediende aanvragen januari	Ingediende aanvragen februari	Ingediende aanvragen maart	Vershil februari/ maart
Overijssel	3154	3316	3186	-130
Flevoland	2789	2845	4327	1482
Noord-Brabant	1376	1325	1081	-244
Limburg	489	469	454	-15
Zuid-Holland	856	783	915	132
Noord-Holland	946	877	879	2
Gelderland	555	573	630	57
Drenthe	43	135	58	-77
Friesland	233	359	317	-42
Groningen	200	137	108	-25
Zeeland	172	177	267	90
Utrecht (live vanaf 27/2)	n.v.t.	2	150	148
Dronten	732	732	937	215
Deventer	1013	932	880	-52



Wie wordt de voorleeskampioen van Fryslân 2009?

Op dinsdag 14 april a.s. organiseert Bibliotheekservice Fryslân in Theater de Koornbeurs in Franeker de 16e editie van de Provinciale Finale van de Nationale Voorleeswedstrijd. Elf kinderen, afkomstig van basisscholen uit Buitenpost, Dronrijp, Drachten, Appelscha, Koudum, Leeuwarden, Heerenveen (2x), Oldeholtpade en Suwâld strijden om de titel 'Voorleeskampioen van Fryslân 2009'. Ze lezen een fragment voor uit een door henzelf gekozen kinder-/jeugdboek.

Alle kandidaten zijn afkomstig uit de groepen 7 en 8. Bij de voorronden, die plaatsvonden op de scholen, kwamen zij als beste voorlezer uit de bus. Vervolgens doorliepen ze de kwartfinales en halve finales in 7 verschillende bibliotheekclusters, waaraan in totaal 161 scholen meededen.

Kennis(dag)delen

Inspiratie-ochtenden

De presentatie is deze middag in handen van Sake van de 'Gang van Sake'.

Sake verzorgt samen met gitarist Johan Keus ook de pauzeact.

De jury zal bestaan uit Djuke Elzinga, jeugd- en schoolbibliothecaris in Joure, Piter Zwart, programmamaker bij Omrop Fryslân en Binne Reitsma, medewerker Educatie bij Tresoar. Het belooft, net als de vorige jaren, weer een erg spannende bijeenkomst te worden. De winnaar gaat de provincie Fryslân vertegenwoordigen tijdens de landelijke finale die gehouden wordt op woensdag 27 mei a.s. in Vredenburg Leidsche Rijn in Utrecht.

Medewerkers van de bibliotheken in Fryslân zijn hierbij van harte uitgenodigd om bij deze finale aanwezig te zijn.

Kennisdagdeel 'Tweetalig opvoeden in de bibliotheek'

Uit allerlei onderzoeken blijkt dat kinderen die tweetalig opgevoed worden daar baat bij hebben. In deze workshop wordt hier dieper op ingegaan. Welke voordelen heeft tweetalig opvoeden? Hoe kan de bibliotheek de ouders hierbij ondersteunen? Tijdens het Fertel- en Foarlêsfestival organiseren de Friese bibliotheken workshops 'Voorlezen voor ouders van jonge kinderen', waarbij tweetaligheid centraal zal staan. Deze ochtend is mede bedoeld als voorbereiding hierop.

Voor bibliotheekmedewerkers is het van belang op de hoogte te zijn van de uitgangspunten van meertaligheid. Zij zijn immers vaak het eerste aanspreekpunt voor ouders, die met hun kinderen willen lezen. Meertaligheid is iets wat steeds belangrijker wordt – ook in de bieb. Daarom zijn collega's, die niet bij het Fries zijn betrokken, eveneens van harte welkom!

Datum	: Woensdag 22 april 2009
Door	: Sytske de Boer (projectleider Sintrum Frysktalige Berneopfang)
Doelgroep	: Front- en backofficemedewerkers
Plaats	: Bibliotheekservice Fryslân
Tijd	: 9.30 – 12.00 uur (met aansluitend lunch)

Opgave (na overleg leidinggevende): info@bfrl.nl

Meer informatie over Kennisdagdelen: Thea van der Meer, e-mail: t.vdmeer@bfrl.nl

Contactpersoon: Symen Schoustra, e-mail: s.schoustra@bfrl.nl

Friese boeken op cd

Wel eens gehoord van harkboeken? Dat zijn Friestalige luisterboeken! Er zijn nu 16 titels beschikbaar en er komen er nog vier. Onlangs verscheen de actuele lijst met titels, prijzen en bestelinfo. Het is de bedoeling dit fenomeen aan het begin van de zomer onder de aandacht te brengen. Doelgroep: mensen die het Fries wel verstaan, maar (nog) niet of zelden lezen. Dat zijn er best wel veel... Voor sommigen zal dit de drempel verlagen, om eens een Fries boek te gaan lenen bij de bieb! De nieuwe lijst is op aanvraag beschikbaar.

Stuur daarvoor een e-mail naar: Symen Schoustra, s.schoustra@bfrl.nl





Cultuurkaart van Friesland

De Provincie heeft een website, met een kaart waarop ook de bibliotheken staan. Deze kaart toont hoe de voorzieningen op het gebied van Cultuur en Onderwijs over de provincie Fryslân zijn verspreid en hoe de positie en situatie van de Friese taal is. De Friese taalsituatie is per gemeente in beeld gebracht. De kaart kan ook worden gebruikt voor presentaties en rapporten. Interessant voor wie wil weten welke voorzieningen er zijn en nuttig voor wie wil checken of de informatie over de bibliotheken nog correct is.

<http://www.fryslan.nl/binfo4/geoportaal/geoportaal.html?atlas=ktu&kaart=ktu>
Of via homepage www.fryslan.nl > Loket-On-line > fryslân op 'e kaart.

Contactpersoon: Symen Schoustra, e-mail: s.schoustra@bfrl.nl



Rapportage Fryske Boekewiken

Tijdens de avonden van De Fryske Boekewiken werden aan alle bezoekers enquêtes uitgereikt. Van alle 25 locaties zijn er ingevulde formulieren retour gekomen. De respons bedroeg meer dan 70% en er zijn 742 formulieren verwerkt. De waardering van de programma's is heel goed: gemiddeld een 7,8, oftewel een dikke 8-. Binnenkort krijgen de clusters en de biebs hiervan de rapportage, met alle rapportcijfers uitgesplitst naar programma en locatie.

Contactpersoon: Symen Schoustra, tel.: 058-2847723,
e-mail: s.schoustra@bfrl.nl



Fertel & Foarlês Festival 2009

Alle basisscholen zijn door Stichting It Fryske Berneboek gevraagd mee te doen aan het Frysk Foarlêskampioenskip. Het thema van dit jaar is 'Sport en Spul' (sport & spel). De finale is dit jaar tegelijk met de aftrap van het Fertel- en Foarlêsfestival op 29 mei in Gorredijk. Meer informatie is te vinden op www.itfryskeberneboek.nl en www.fffestival.nl. Aan de updates van deze websites wordt nog gewerkt, dus hou het in de gaten....

Contactpersoon: Symen Schoustra, tel.: 058-2847723,
e-mail: s.schoustra@bfrl.nl

Uit de clusters

Klein beginnen. Leesbevordering en het jonge kind

Verslag congresdag 24 maart 2009 in Ede-Wageningen.

De ervaringen die kinderen opdoen in hun eerste levensjaren zijn zeer belangrijk voor hun verdere ontwikkeling. Dit geldt voor zowel taal en cognitieve ontwikkeling als voor sociaal- en emotionele ontwikkeling en persoonsvorming. Uit onderzoek op het gebied van lezen blijkt dat kinderen die van jongs af aan zijn voorgelezen, beter gemotiveerd zijn om te leren lezen. Ze blijken taalvaardiger te zijn, begrijpen teksten beter en hebben meer succes op school dan kinderen die niet of heel weinig zijn voorgelezen.

Het congres ging in op de samenwerking tussen professionals die te maken hebben met kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. Aan de orde kwamen onder andere de volgende vragen:

- Wat zijn de preventieve effecten van leesbevordering aan jonge kinderen?
- Waar begint de doorgaande leeslijn?
- Hoe geef je samenwerking met andere organisaties vorm?

Sprekers op deze dag waren:

Cathy Spierenburg, bestuurslid St. Lezen (voormalig netmanager Z@ppelin en Z@pp) en Kerngroep lid mediawijsheid opende dit congres. Zij gaf veel voorbeelden van programma's voor jonge kinderen. Te denken valt aan Berenslim, Levende boeken, Nationale Voorleesdagen, Peuter-tv etc.



Vervolgens kregen we een lezing van Prof. Dr. Sieneke Goorhuis-Brouwer, orthopedagoog en spraaktaalpatholoog UMCG. Zij vertelde dat niet zozeer de woordenschat van een kleuter van belang is voor het uiteindelijke leesniveau. Besteed liever aandacht aan de literaire beleving en het concentratievermogen. Het belangrijkste van voorlezen is dat de fantasie wordt geprikkeld. (Amsterdam zit dus helemaal fout met zijn placemat met daarop de basiswoordenlijst voor Amsterdamse kleuters)

Drs. Leo Wanders, divisie manager GGD Groningen vertelde over het consultatiebureau als startpunt van de doorgaande leeslijn. Op de leeftijd van 4 en 7 maanden komt dit aspect aan de orde tijdens het spreekuur in het consultatiebureau. Bereik 99% van alle ouders van jonge kinderen.

Dr. Maria de Jong, Universiteit Leiden, faculteit Pedagogische Wetenschappen had een lezing over het belang van voorlezen in de voorschoolse periode.

De grenzen van mijn taal zijn de grenzen van mijn wereld.

Aan de hand van een powerpointpresentatie liet zij onderzoeksresultaten zien. Onderzocht werd welke vorm van voorlezen het meest effectief zou zijn (voorlezen m.b.v. een boek, voorlezen m.b.v. beelden, een afwisseling hiervan en hoe vaak het herhaald moest worden. Conclusies uit het onderzoek: Door veel voor te lezen moedig je de aandacht aan voor taal. Zorg voor veel herhaling!

Na de lunchpauze konden we kiezen uit verschillende sessies:

Voorlezen aan jonge kinderen

Leesbevordering, effectiever door samenwerking met partners uit het veld Voorleescoach

Voorlezen in de kinderopvang, onderzoeksresultaten in de praktijk

Leesbevorderingsprogramma Boekstart.

De sessies Boekstart en Leesbevordering effectiever door samenwerking met partners leken ons het meest informatief. De andere drie sessies waren meer gericht op de leidsters van de kinderopvang.



Boekstart

Albert Bul, adviseur educatie bij Cubiss en projectleider Boekstart Noord Brabant gaf een presentatie over dit project. Doel van de Nederlandse proef is om ouders van baby's intensief met boeken en het lezen daarvan in aanraking te brengen door ze actief te binden aan de plaatselijke openbare bibliotheek.

- Boekstart is voor elke baby
 - Ouders en baby's delen boeken
 - Nauwe samenwerking tussen bibliotheek, gemeente en gezondheidszorg
- Het project loopt via de consultatiebureaus, met 4 en 7 maanden komt het aan de orde. Ouders krijgen een koffertje met boeken en een babybiebbon. Kosten € 12,50 per koffertje. Vijf Brabantse basisbibliotheken (11 vestigingen) doen mee.

Leesbevordering, effectiever door samenwerking met partners uit het veld

Cornelia van Horn (Biblionet Groningen) en Nanda Reinders (GGD) gaven een presentatie over **Spraakmakend** in Oost Groningen.

Doel: voorkomen van achterstanden in de taalontwikkeling van alle kinderen van 0 tot 4 jaar. Motto: vroeg beginnen levert het meeste resultaat op.

Mariëtte Helmig (trainer SKON) vertelde over de voorleescoaches bij de Stichting Kinderopvang Nederland. Doel: Het (voor)lezen binnen het kinderdagverblijf een structurele plek geven en levendig houden. Op de hoogte blijven van de nieuwste ontwikkelingen en het coördineren van georganiseerde activiteiten. Verder het contacten leggen met bibliotheken.

Na deze zeer inspirerende dag gingen wij weer naar het 'Hoge Noorden'.

Vanuit Friesland waren slechts enkele deelnemers aanwezig.

Jitske Rozema (mede namens Yke de Jong)

Educatief medewerker Midden Fryslân

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Bibliotheekservice Fryslân en heeft tot doel het informeren van de openbare bibliotheken in Fryslân over de ontwikkelingen binnen Bibliotheekservice Fryslân en de bibliotheekwereld in zijn geheel.

Redactie : Ludi Visser, Bibliotheekservice Fryslân,
Kenniscentrum, l.visser@bfrl.nl,
058-2847778.

Opmaak : Mark van der Steen,
Bibliotheekservice Fryslân,
DTP / Drukwerk,
s.kingma@bfrl.nl.

Verschijning : Elke twee weken.

Volgende verschijningsdatum : 21 april 2009

Digitaal abonnement : Stuur een mailtje naar l.visser@bfrl.nl